

7. Мельник Л.Ю. Теоретичні аспекти сутності і напрями вирішення проблеми диспаритету цін у сільському господарстві / Л.Ю. Мельник // Держава і регіони. Серія: економіка і підприємництво. – 2003. – № 2. – С. 86-93.

8. Мельник Л.Ю. Фактори впливу на прибутковість аграрних підприємств / Л.Ю. Мельник, П.М. Макаренко, Л.Л. Мельник // Економіка АПК. – 2010. – № 5. – С. 79-86.

9. Олійник О. Теоретико-методологічні засади державного регулювання аграрного ринку / О.Олійник // Економіка України. – 2005. – № 7. – С. 65-73.

10. Олійник О. В. Паритет цін і його рух / О.В. Олійник // Економіка АПК. – 2006. – № 1. – С. 114-113.

11. Пасавер Б. Цінова ситуація і цінова політика в агросфері / Б.Пасавер // Економіка України. – 2001. – № 1. – С. 58-66.

12. Передерієва С.О. Принципи державного регулювання ціноутворення на сільськогосподарську продукцію у ринковій економіці / С.О. Передерієва // Економіка АПК. – 2002. – № 2. – С. 99-102.

13. Реформуванню сільського господарства в Україні: широке поле / За ред. Штефана фон Крамона-Таубадея та Людвіга Штрібе. – К.: Фенікс, 1999. – 191 с.

14. Саблук П.Т. Проблеми забезпечення доходності агропромислового виробника в Україні в постіндустріальний період / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2008. – № 4. – С. 19-37.

Рецензент – к.е.н., професор Аранчій В.І.

УДК 681.518:004:657

ЗНАЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ

Мац Т.П., к.е.н., ст. викладач

Полтавська державна аграрна академія

У статті розглядається значення управлінських інформаційних систем і технологій при їх впровадженні та функціонуванні в бухгалтерський облік на підприємстві.

In the article the value of the administrative informative systems and technologies is examined at their introduction and functioning in a record-keeping on an enterprise.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток інформаційних технологій та комп'ютерної техніки зумовлюють їх впровадження та використання в усіх сферах виробництва. В сучасному світі інформаційних технологій неможливо уявити якісно організованого бухгалтерського обліку без використання інформаційних систем.

Сфера застосування інформаційних технологій за допомогою персональних комп'ютерів і різних засобів комунікації в обліку використовуються досить широко, та охоплюють різні процедури обліку. Однак при впровадженні інформаційних систем обліку на підприємстві виникає ряд перепон, зокрема, невідповідність матеріально-технічної бази підприємства, низький рівень організації обліку, низька кваліфікація працівників бухгалтерії та інше. Впровадження управлінських інформаційних систем зокрема комп'ютерних систем бухгалтерського обліку все частіше стає нормою роботи сучасних підприємств. Це надає широкі можливості для оперативного, автоматичного відображення господарських операцій, знижуючи можливість виникнення арифметичних помилок та надає оперативне відтворення первинних і звітних документів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження інформаційних систем і технологій у бухгалтерського обліку сьогодні є досить актуальним питанням. Його дослідженням займаються такі українські науковці як Ф. Бутенець, С. Івахненко, В. Клименко, С. Кузнецова, Ю. Кузьмінський, І. Литвин, М. Пушкар, Л. Терещенко та ін.

Постановка завдання. Метою даної статті є обґрунтування значення управлінських інформаційних систем для розвитку бухгалтерського обліку особливо, їх роль щодо обробки інформації, з використання обчислювальної техніки в гармонійному поєднанні з програмним продуктом – комп'ютерними системами бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Управлінські інформаційні системи і технології широко використовуються керівниками і управлінським персоналом на сучасних підприємствах. Спеціалізовані програми дозволяють зібрати інформацію про діяльність всього підприємства в цілому та спрогнозувати результати його діяльності в майбутньому. Але так було не завжди і управлінські інформаційні системи і технології обліку використовувалися не скрізь.

Зважаючи на великий обсяг робіт та витрати часу, що доводиться витрачати бухгалтерам виконуючи обробку облікової інформації виникає необхідність здійснювати автоматизацію облікових робіт з використання управлінських інформаційних систем і технологій бухгалтерського обліку.

Використання комп'ютера в бухгалтерському обліку дозволяє виконати перерозподіл навантаження працівників, звільнивши їх від рутинного оформлення документів та звільнивши час для аналітичної роботи щодо покращення фінансового стану підприємства. Найбільше навантаження в бухгалтерії підприємства припадає на оформлення первинних документів, що мають заповнюватися без помилок та повністю відповідати типовим первинним документам.

Головна мета функціонування комп'ютерної системи бухгалтерського обліку як складової комп'ютерних інформаційних систем підприємства – забезпечити керівництво підприємства фінансовою інформацією для прийняття обґрунтованих рішень при виборі альтернативних варіантів використання обмежених ресурсів.

Важливу роль у їх розвитку та впровадженню на підприємстві приділено організації обліку.

Так автори, як Ф. Ф. Бутинець, О. П. Войналович та І. Л. Томашевська [1, с. 72], визначають організацію бухгалтерського обліку як сукупність заходів власника (керівника) підприємства, які мають цілеспрямований характер щодо створення, забезпечення, постійного впорядкування і вдосконалення функціонування системи бухгалтерського обліку та здійснення його процесу на підприємстві.

Для підприємств, які впроваджували управлінські інформаційні системи і технології обліку необхідно було змінювати не тільки організацію бухгалтерського обліку але і змінювати побудову системи обліку. Як зазначає О. І. Павликівська, «побудова системи обліку для вітчизняних підприємств – це вдосконалення та реорганізація вже існуючого обліку. В нашій країні об-

лік традиційно пов'язують з бухгалтерією. Проте, бухгалтерський облік тільки частково відповідає інтересам управління – його необхідно будувати спільно з постановкою бюджетування, логістики, управління персоналом, планування та ін.» [2, с. 242].

Отже, щоб організувати систему облікового забезпечення в умовах використання управлінських інформаційних систем і технологій на підприємстві необхідно було провести вдосконалення та реорганізацію вже існуючого бухгалтерського обліку на підприємстві. Крім того змінюються організаційні вигоди – функціональні обов'язки бухгалтерів, технологія облікового процесу.

Використання управлінських інформаційних систем і технологій призвело до якісно нових тенденцій та підходів в побудові облікового апарату, про це зазначив С. В. Івахненко – поширення інформаційних технологій (ІТ) в економіці та, зокрема, у бухгалтерському обліку, принесло із собою масштабні революційні зміни. Інформаційні системи (ІС) почали змінювати звичну структуру управління. В умовах ринкової економіки саме бухгалтерія є основним органом формування масивів управлінської інформації, а облікова бухгалтерська система охоплює практично весь процес формування, опрацювання й передавання для потреб управління техніко – економічної інформації [3, с. 80].

О. В. Клименко відзначав, що ведення обліку з використанням сучасних комп'ютерних програм має певні особливості, що суттєво відрізняють ведення обліку з використанням комп'ютерних облікових програм від ведення обліку з використанням паперових облікових реєстрів [4, с. 90].

Одним із критеріїв якості ведення обліку – є використання бухгалтерами управлінських інформаційних систем і технологій. Перед бухгалтерами постає необхідність у зборі, обробці та документуванні інформації. Підвищення ефективності роботи бухгалтерів можливо за рахунок використання комп'ютерних технологій.

Неодмінною умовою підвищення ефективності управлінської праці є оптимальна ІТ, що володіє гнучкістю і адаптивністю до зовнішніх впливів. Сучасні ІС організаційного управління призначені надавати допомогу спеціалістам, керівникам, які приймають рішення, в отриманні ними своєчасної, достовірної інформації, створення умов для організації автоматизованих офісів, проведенні із застосуванням комп'ютерів і засобів зв'язку оперативних нарад. Досягається це переходом на нову ІТ [5, с. 11].

Серед вагомих причин повільного розвитку ринку управлінських інформаційних систем і технологій в обліку слід зазначити такі:

1. Низький рівень розвитку ринку, викликаний початковим періодом його становлення.
2. Недостатній рівень комп'ютерної грамотності користувачів.
3. Специфіка діяльності деяких підприємств, яка полягає в неможливості повної формалізації процесу обліку.
4. Відмінна галузева спеціалізація, що при динамічно змінному законодавстві не дозволяє зробити універсальне деталізоване настроювання спеціалізованих систем.
5. Застосування підприємствами різноманітного програмного забезпечення.

Обчислювальна техніка суттєво підвищує якість обробки облікової інформації. При цьому застосування комп'ютерів змінює зміст та організацію праці облікового персоналу: зменшується кількість ручних операцій з обробки первинних документів, систематизації облікових показників, заповнення реєстрів та звітних форм. Облікова праця стає більш творчою, спрямованою на організацію й удосконалення обліку. Розвиток інформаційних технологій бухгалтерського обліку за останні роки йде все більш зростаючими темпами.

Функціонування управлінських інформаційних систем і технологій обліку є невід'ємною частиною діяльності будь-якого підприємства. Це надає широкі можливості для своєчасного, відображення документів і господарських операцій, виключення арифметичних помилок та відтворення первинних і звітних документів, а також дозволяє виконати аналіз фінансового стану підприємства і надати результати в зручній і наглядній формі.

Ефективне використання управлінських інформаційних систем і технологій обліку на підприємстві дозволяє швидко проводити збір та обробку інформації, здійснювати її аналіз, сформулювати необхідні звітні дані для внутрішніх та зовнішніх потреб підприємства, що дозволить управлінському персоналу вчасно приймати виважені управлінські рішення.

Висновки. Отже, застосування інформаційних систем бухгалтерського на підприємстві є одним з найважливіших завдань. Фінансова звітність підприємства є основою оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства, вона повинна своєчасно та оперативно надаватися за вимогою різним користувачам. Тому переведення всієї бухгалтерської паперової роботи в площину сучасних управлінських інформаційних систем і технологій дозволяє підвищити якість роботи бухгалтерії, зменшити кількість технічних помилок, які можуть виникати при ручному введенні даних, полегшити контроль фінансово-господарської діяльності підприємства, вчасно відчувати зміни ринку і мати можливість швидко на них реагувати, підвищити ефективність управління підприємством, і, як наслідок, його роботи в цілому

Література:

1. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку: підруч. [для для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів] / Бутинець Ф.Ф. Войналович О.П., Томашевська І.Л.; За редакцією д.е.н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф. Бутинця. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 528 с.
2. Павликівська О.І. Контролінг в системі інформатизації управління / О.І. Павликівська, В.З. Папінко // Удосконалення системи обліку, аналізу та аудиту як складової інформатизації суспільства. Збірник матеріалів міжнародної міжвузівської науково-практичної конференції. Тернопіль-Мукачеве, 2004. – С. 240-243.
3. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. – К., 2003. – 349 с.
4. Клименко О. В. Інформаційні системи і технології в обліку [навч. посіб.]. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
5. Широков Л. А. Бухгалтерские информационные системы: Учебное пособие. – М.: МГИУ, 2002. – 248 с.

Рецензент – д.е.н., професор Плаксієнко В. Я.